

RICE
WEST NILE
Striving for Self Reliance

BUKU BANI NGIRI NGIRI MA EYO OTUZO RI

© Rural Initiative for Community Empowerment West Nile (RICE West Nile), December 2021
Communications Department
Plot 3B Mvara-Oluko Road
Arua City - Uganda
Contact: jambo@ricewestnile.org | ricewestnilesm@gmail.com
Website: www.ricewestnile.org.

Produced by Rural Initiative for Community Empowerment with support from OPM Rhino camp base
Community Services department, Police Community Liaison, Family and Child Protection Departments
Arua funded by American Jewish World Services (AJWS).

EYO MA DRIA RI

Engazu matafuri ma alea ria Rural Initiative for community empowerment West Nile (RICE West Nile) zo di curu 'do ogba angiri sibo, eri di sawa disi amuti azingapi Gamete ma pala ku 'di ma aziru, eco di sawa si azi nga zu Uganda ma kalati ciria ra.

Sawa di ma aleia ria, Rice West Nile ni azi nga District Mudri (10) Uganda ma kalati etuni ni deria le ru ri ma alea.

District nde eyiki elele ru diyi;-

Pakwachi i , Nebbi i , Madi Okolo i , Arua i , Terego i , maracha i , koboko i , moyo i , obongi l , azini adjumani i .

Ama obi ei emba adrizu ojataa azini ondoa zozu ribe riru geri na eisi.

1. Geri afa munguni obale nyaku dria ri dima tambaza ezini agуни tezasi.

2. Azini geri obi ki embazu geri lonyi esuzu akuma alea azini oata muke aku ma elea risi.

3. Vini geri otuta Amani otu edozu eli 2020 si cazu 2024 siri ma ta mba-

zu ewu ezuru ekile eyi ni eyo nzezu obi eco eyini ria afa Mungu ni obale nidi ma tambangonia dria azini afanderi ecoki aataa alari ej i o'bi eii ma rua beni.

ECEZU

Edozu 2014 si, rice westnile abi o'bi ei emba oazu asianzu si azini oata tualu risi emunyale Rhino camp a, Imvepi a ripini angu 'dipika piberi dria.

'Ba otu di buku di eyo bazu ewakokoru 'ba onyuta pie, ba candi esupi 'ba ezini kaniku amati ansianzu aijipi dini.

Ama di diaria geriko nda ndrezola, Ngoa ya? Aduniya? azini Ngongo-nia ri dria

Bani ani oduko niri ejizu, Ngiringiri nderi ma ozako beni.

Geri alu'di e'da geri bani ecozu ngiringiri mupi afu pi o'bi ei ma eselea ri

atrizuri esude ngiringiri nderi afuniku ru.

Otitia buku di driri siria geri andra ezuu bani andra ngiringiri otuzori ecadi aliaru vini awakokoru.

EYO TUTU NI SI NGIRINGIRI EJIPI OMUNYALE PIMA ESELEA NYAKU DIPI BE EIDI

- ▶ **Afa Mungu ni obale ni ekile Nyaku (AMVU) le di ma ayutaa ni; Ma ti kii!, Manyaku (AMVU).**

- ▶ **Anapa ba niku nyapi dereleru (tokoru) di azini aria bani tambale akua diyi.**

- ▶ **Ngiringiri aku ma alea ri.**

► **Bani anzi ei tizo ra, bani vini ei adizo yaa siri.**

► **Ewa mvuza ambamba risi.**

EYO AZI VINI NGIRI-NGIRI EJI PI DI MA AZI EI

- **Dutaa nyaku dipika pima eselea omunyale pi be okuro ri ni vini ngiringiri eji ra.**
- **Aje bani jo ofezu emba emba vusi ri ofezu kuri.**
- **A'bi nyaku 'dipika piniri ni esele cozu a'bi omunyale pi driri be te ri.**
- **Obi pini ayota Uganda driri nizo kuriri si.**

GERI ANGIRI ANGIRI BANI NGIRINGIRI ATRIZO AYOTA MA PALAA UGANDA DII

- Azitaa bani omvele constitution ru kari Uganda ni 1995 si bani obi otubo risi.
- Azitaa Penal code ruri ayi niri 120 bani obi otubo risi.
- Azitaa anzinyiri ni (children Act) ayi ni ri 59 bani otubo risi.
- Ngiringiri aku ni ri ayi ni 2010.
- Ayotaa nyaku ma eyo amazo ri ayini ri 227 bani obi otubo risi.
- Ayotaa o'bi ma ru ozisori
- Ayotaa asianzu ejizu wudrikurisi.

GERI TUTU BANI NGIRINGIRI OTUZO DI EI

- Police ei ezataa bani edele Gamete marua di ma eti onda, ei mu bande ezata edepi da ni ebi ei di vini ayota ba agu nderi ma dria.
- Ba 'ba nde ri ji ba Ayotaa madrilea.
- Obi ei ma drile kile LCs ei eyo amaa ngiringiri afupi amvu dria ri eki ama eyo azi werea anzi pini edele di pie vini ei eyo amaa 'ba azita obi eini obale ceni di onyopi ri ma dria.
- Geri azini o'bi pini embataa esuzu amuti embataa fepi Ayotaa madria ri pima tia.
- Geri azini 'bani asianzu ajizo 'ba eyo adaa rii nzepi ii 'ba ngiringiri ma alea di pini opele ceni di pima tia ri.
- Ba obi ei ma eselea bani embale 'ba ngiringiri ma alea di pi ma asi amupi dii ma ti erizu.
- Eyo amaza muslim pima eselea ceniceni ei ma familia ma eyo amazu azini familia erezuri dria ri.

E DA G E R I N G I R I M A O D U K O E D R I Z U R I

**Pari Ngiringiri
ni ru edezuri.**

**Pari bani ngiringiri
edrizuri police-a ri.**

**Ba edri eyo
ngiringiri nderi
driri ayotaa ma
drilea bo.**

**Ba eki ofu policea risi
amve 'baka esu ezaki
ayotaa ku dini ria.**

**Ba ei ombe mabusua ba
ni esuzola onyu Ayotaa ra
dini risi.**

EDA GERI NGIRINGIRI MA ODUKO EDRIZURI

**Pari ngiringiri o'bi
pima eselea rini ru
edezo ri.**

**Pari bani eyo ngiringiri niri jizu
ba mani embale eyo ngiringiri
niri amapi ripi dria ri.**

**Pari bani eyo ngiringiri nderi
ma eyo edrizu ayotaa ma
drileari.**

**Paribani Ngiringiri ma eyo
edrizu obi ei madrile ayotaa
tamba piri pivu ri (LCs).**

**Pari bani emi ayotaa si , emi
kuzu Jari, baka esula mi awini
ayotaa onyuku dini ria.**

**Pari bani emibazu mabusua
ri, baka esula mi onyu ayo-
taa ra ria.**

DRIRIMA BANI FELE 'BA AYOTAA NYOPI 'DII NI DIYI

Sno	EZATA NDERI	DRIRIMA NIRI
	NGIRINGIRI 'BANI EDELE GAMETE MARUA RI	
1	Mini candi fezu agu Azini okpo ayu zabe nyafe siri.	Mabusu cazo kpere Dra matia.
2	Emini Acoco pari O'bi pini oa zoria asianzu obi nderi Pima eselea ri ni ru dezo teri.	Mabusu eli alu (1).
3	Mini ba azi nii ei fezu ngiringiri edezo.	Mabusu cazu eli tau ma palaa (5).
4	Bani 'ba adda dizo akasi ri.	Gamete ni mi 'dite.
5	Mini oku azini obizo lazo edi be Okposi.	Mabusu kpere mini draria.
6	Mini Okpo bazu lazu oku azinisu Okposi ra te mini Di lazo erosi ku ri.	Gamete ni mi ombe kpere dra tia.
7	Mini aguazi ji zo pari azini ma alea Okposi eri ma asisile kokoru.	Mabusu eli aziri (7)
8	Oku azini mva eli capi kuni omizu alazu erisi.	Gamete ni mi ombe mabusua eli mudri drini su (14).
9	Mini Obizo lazo mva eli capiku nisi te mini di lazo ku ndo ri.	Mabusu kpere mini draria.
10	Mini lazu mva eli edozu 15 asizo eli 17 nisi ri.	Gamete ni mi 'dite.
11	Mini lazo mva eli edozu eli ziro nisi asizo eli 14 ri siri.	Mabusu kpere mini draria.
12	Mini lazo mva eli nini cazoku edi ma omini vini ru ezazo te ri si.	Gamete ni mi ombe mabusua eli mudri drini su (14).
13	Oku azini ezoanzi mile acibe ola pii agupi pibe sente siri.	Mabusu eli aziri(7)

NGIRINGIRI BANI EDELE BA AZI DI MA RUA DI

1	Mini azi mini te eco ngale mi iri ngazoku ri.	Mabusu cazu eli tau ma palaa.
2	Mini mima ba adda ri duzo mima okuru kaniku agobiru iri.	Gamete ni mi ombe mabusua kpere mini draria agu nderi Ma eli kaca mudri drini aro kuria, agu dari ka adri eli mudri driri aro si drile, gamete ni mi ombe eli aziri (7).
3	Mini ba azii ma mva onguzo ri.	Gamete ni mi ombe eli aziri (7).
4	Mini agu azini dizo akasi.	Gamete ni mi 'di te.
5	Mini Obizu agu azi dizote, te agu nderi rini dra zo ku ndo ri.	Mabusu kpere dratia.
6	Ali ondaza kaniku ori fezu agu azi ni dri.	Gamete ni mi ombe eli alu (1).
7	Ogu	Gamete ni mi ombe eli mudri(10)
8	Mini ba azini ma jo kaniku afa azi orodri beni evezu acisi.	Mabusu kpere dratia.

SIMU NAMBA BANI OMVELE PIRI NIRI

0800323232 UNHCR TOLL FREE LINE

0777272781 REGIONAL POLICE COMMUNITY LIASON
 OFFICER-ARUA

0776478876 DPC MADI OKOLLO DISTRICT

RICE WEST NILE

Striving for Self Reliance

E: jambo@ricewestnile.org
www.ricewestnile.org

Amuti Otupi niri RICE West Nile i, esu lonyi niri engazu OPM Rhino Camp-a ri dri okalamvu azi ngapi obi piberi vu, Police O'bi ii oru pi oazu asianzu ma alea ri, okalamvu Aku azini Anzinyiri ma agai te piri Arua ri Shillingi niri American Jewish World Service (AJWS) feni.

